

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/29/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812206870
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7812206870.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka č. 5, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného: Tomáš Kušnír, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka č. 5, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej D.T. I., O.. X.X.XXXX, V. X. E., Č. XXXX/XX, o zaplatenie 481,45 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 11. septembra 2012, č.k. 12C 118/2012-62 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom:

- 1) žalobu zamietol
- 2) vyslovil, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 481,45 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 377,40 eura od 24.9.2009 do zaplatenia a náhrady trov konania s odôvodnením, že jeho právny predchodca, spoločnosť GE Money, a. s., so sídlom v Bratislave (ďalej len „pôvodný veriteľ“) a žalovaná uzatvorili dňa 20.1.2004 na predtlačenom formulári zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX a zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou boli obchodné podmienky a Sadzobník poplatkov, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úverový rámec vo výške 1.395,77 eura. Pretože sa žalovaná dostala do omeškania s tromi splátkami úveru, využil oprávnenie požadovať okamžité predčasné splatenie celého zostatku poskytnutého úveru a zosplatnil úver ku dňu, ktorý je platobnej histórii uvedený pod položkou s názvom „Zrieknutie sa budúceho poplatku za vedenie účtu“, čím ukončil platnosť zmluvy. Hoci žalovaná uznala svoj záväzok v Dohode o uznaní dlhu, doposiaľ ho neuhradila. Žalobca preto uplatnil v zmysle ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka nárok na úrok z omeškania i zmluvnú pokutu a poplatky, spolu v sume 69,05 eura.

Vychádzal zo zistenia, že žalovaná uzavrela dňa 20.1.2004 so spoločnosťou GE Capital Multiservis, k.s. so sídlom v Bratislave, Bottova 7 zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úverový rámec do výšky 20.000,- Sk (663,88 eura), s dohodnutými splátkami v sume 1.000,- Sk (33,19 eur), že v zmysle platobnej histórie k uvedenej zmluve za obdobie od 17.2.2004 do 24.9.2009 žalovaná peňažné prostriedky čerpala a vykonávala i úhrady, i keď zrejme nie pravidelne a v dohodnutej výške, a to až do 27.1.2009, po tomto období neboli zaznamenané splátky za mesiace február až marec 2009 ani mesiace máj až júl 2009 a následne neboli zaznamenané žiadne platby. Po právnom posúdení veci podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľskom úvere, podľa ust. § 52 ods. 1, 2 a 3, § 53 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 558 a § 879f ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, konštatoval, že v danom prípade sa nejednalo o individuálne dojednanie zmluvných

podmienok, pretože posudzovaná zmluva i Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 19.10.2009 (ďalej len „Dohoda“) bola uzatvorená ako formulárová zmluva o úvere a Dohoda, s vopred určenými podmienkami a s nemožnosťou ovplyvnenia ich obsahu žalovanou a dospel k záveru, že žalovaná vedome žiaden dlh neuznala a ani nerozumela pojmu uznanie dlhu. Uzavrel ďalej, že posudzovaná Dohoda je pre rozpor s § 558 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom, pretože neobsahuje dôvod vzniku pohľadávky, nakoľko v nej nie je uvedené o plnenie z akej zmluvy sa jedná a absentuje v nej i údaj o forme splatenia dlhu.

Žalovanou vznesenú námietku premlčania posúdil podľa § 100 ods. 1 a 2 O.s.p., § 101, § 103 a § 565 Občianskeho zákonníka a poukazom na bod 8.3 Obchodných podmienok a platobnú históriu, podľa ktorej sa žalovaná dostala do omeškania už dňa 16.2.2009, konštatoval, že dlh sa stal splatným po uplynutí troch mesiacov po uhradení poslednej splátky, t.j. najneskôr ku dňu 15.7.2009, od ktorého začala plynúť trojročná premlčacia lehota na uplatnenie práva, ktorá uplynula dňa 15.7.2012. Konštatujúc, že žaloba bola podaná na súd dňa 19.7.2012, to znamená po uplynutí premlčacej doby, učinil záver, že námietka premlčania vznesená žalovanou je dôvodná a žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil použitím § 142 ods. 1 O.s.p. a skutočnosťou, že v konaní úspešná žalovaná náhradu trov konania neuplatnila a žalobca vo veci nemal úspech.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vec ako i z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 220 O.s.p. zmeniť a žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania.

Predovšetkým namietol správnosť záveru súdu o neplatnosti Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 19.10.2009 pre jej rozpor s ust. § 558 Občianskeho zákonníka. Poukazom na znenie § 110 ods. 1 druhá veta a § 558 Občianskeho zákonníka, na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR (napr. sp. zn. 3Cz 6/68, 33Cdo 155/2007, 33Odo 394/2005, 33Odo 1039/2004) tvrdil, že označená Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, keďže má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, jej výška a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Žalovaná Dohodou uznala svoj záväzok voči pôvodnému veriteľovi zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX vo výške istiny 377,40 eura s príslušenstvom, čo do dôvodu i výšky a v jej bode 3.1 potvrdila i vedomosť o premlčení dlhu a jej následkoch a následkoch s tým spojených. Neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie a jej obsah nie je tak rozsiahly, aby sa s ním žalovaná nemala možnosť oboznámiť. Žalovaná Dohodu podpisovala vo svojom bydlisku, teda mala možnosť si dohodu v pokoji prečítať a v prípade, ak mala záujem uzatvoriť dohodu s takýmto obsahom, vysloviť s ním svoj súhlas, svojím podpisom, resp. odmietnuť ju a nepodpísať, ak s jej obsahom nesúhlasila. Po telefonickej dohode žalobcu so žalovanou ohľadom splácania dlžnej sumy bola žalovanej poštou zaslaná predmetná dohoda podpísaná žalobcom v dvoch vyhotoveniach s tým, že v prípade súhlasu žalovanej so stanoveným splátkovým kalendárom, obsahom dohody, táto dohodu podpísala a v jednom vyhotovení zaslala späť žalobcovi. Žalovaná teda konala dobrovoľne, bez časovej tiesne, sama zaslala žalobcovi podpísanú dohodu, čím sa zaviazala k plneniu. Tvrdenia žalovanej počas konania, že nerozumie pojmu uznanie dlhu a že nemala v úmysle nič uznať, žalobca označil za účelovo vykonštruované, nepravdivé, ničím nepodložené, s cieľom vyhnúť sa plateniu dlhu a vyhodnotenie listinných dôkazov súdom prvého stupňa oproti účelovej výpovedi žalovanej za ničím neodôvodnenú ochranu žalovanej ako spotrebiteľa a porušenie zásady rovnosti účastníkov konania.

Vedľajší účastník, ktorý oznámil svoj vstup do konania na strane žalovanej po vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa písomným podaním doručeným Okresnému súdu Rožňava dňa 18.9.2012, vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 49,21 eur. Predovšetkým uviedol, že Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní záväzku je formulárom vopred pripraveným veriteľom pre dlžníka, ktorý nemá žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jeho obsah, pričom obsahuje tak jednostranný úkon uznania záväzku, tak dvojstranný právny úkon (dohoda o splátkach záväzku). Prehlásenie dlžníka o vedomosti premlčania dlhu je pritom sofistikovane skryté do dohody o splátkach v jej bode 3., preto ak spotrebiteľ chcel splátky, musel podpísať celý formulár, pričom ani len netušil význam toho, čo podpisuje. Podpisom formulárovej Dohody si spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie a uzatvorenie tejto Dohody mu privodilo značnú ujmu, čo je v rozpore s ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tvrdil tiež, že Dohoda

nie je platná pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Krajských súdov (napr. rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 7.6.2012 č.k. 11Co 37/2012- 88 a zo dňa 14.6.2012 č.k. 12Co 47/2012-97).

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

Odvolačný súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal žalobca v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, voči ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 O.s.p.) preskúmal rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani pre jeho potvrdenie (§ 219 ods. 1 O.s.p.), ani pre zmenu (§ 220 O.s.p.), ale rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Žalobca súdu prvého stupňa vyčítal právne posúdenie platnosti uznania dlhu žalovanou, ktoré bolo určujúce pre záver, či právo žalobcu na zaplatenie žalovanej čiastky je premlčané.

V posudzovanej veci súd prvého stupňa dospel k záveru, že Dohoda je neplatným právnym úkonom pre jej rozpor s ustanovením § 558 Občianskeho zákonníka, pretože v nej absentuje dôvod vzniku pohľadávky i údaj o forme splatenia dlhu.

Nesprávne právne posúdenie veci, ktoré žalobca uplatňuje ako dôvod odvolania (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.) môže spočívať v tom, že súd prvého stupňa vec posúdil podľa nesprávneho právneho predpisu, alebo že správne použitý právny predpis nesprávne vyložil, prípadne ho na zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval.

Vzhľadom na tento uplatnený odvolací dôvod sa odvolací súd zaoberal otázkou, či súd označený sporný právny úkon (Dohodu) správne posúdil.

Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (§ 34 Občianskeho zákonníka). Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Z obsahu týchto ustanovení plynie, že pojmovými znakmi právneho úkonu sú: vôľa, jej prejav, ako i zameranie (smerovanie) vôle na právne následky, ktoré právne predpisy s týmto prejavom vôle spájajú. Bez vôle (subjektívny prvok), ktorá smeruje k spôsobeniu právneho úkonu, t.j. k vzniku, zmene či zániku občianskoprávneho vzťahu, práve tak ako bez jej prejavu v objektivizovanej forme vo vonkajšom svete (objektívny prvok), nemožno o právnom úkone hovoriť. Ak niektorý z týchto dvoch základných prvkov právneho úkonu absentuje, ide o taký nedostatok, že nemožno hovoriť ani o vadnom právnom úkone, ktorý je sankcionovaný neplatnosťou. V takom prípade ide totiž o neexistentný právny úkon (non negotium). Platným právnym úkonom je len taký prejav vôle, ktorý vyhovuje všetkým náležitostiam stanoveným v zákone. Ak tieto náležitosti nie sú splnené, ide o právny úkon vadný. Vada má spravidla za následok neplatnosť právneho úkonu (nullum negotium) so všetkými právnymi následkami. Neplatnosť právneho úkonu totiž znamená, že sa právny úkon síce považuje za vzniknutý a existujúci, jeho právne následky však nenastanú. Dôvody neplatnosti sú rôzne podľa toho, ktorá z náležitostí predpísaných pre platnosť právneho úkonu je vadou postihnutá.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že uznanie dlhu je jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, ktorý možno urobiť až potom, čo dlh vznikol. Ide pritom o samostatný zabezpečovací inštitút, ktorý pre svoju platnosť musí predovšetkým spĺňať všeobecné náležitosti pre právne úkony podľa §

34 Občianskeho zákonníka. K jeho platnosti je potrebná zároveň písomná forma, vyjadrenie prísľubu zaplatiť dlh a uvedenie dôvodu dlhu a jeho výšky. Uvedenie dôvodu dlhu znamená označenie, akého dlhu sa uznanie týka alebo v čom dlh (skutkovo) spočíva. Rovnako výška uznaného dlhu musí byť vyjadrená tak, aby bola objektívne určiteľná.

Pokiaľ súd zisťuje obsah právneho úkonu (v posudzovanej veci uznanie dlhu), ide o skutkové zistenie.

Námietka nesprávnosti skutkových zistení podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., t.j. že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, sa nespája s akoukoľvek skutkovou výhradou. Musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom vykonanom dokazovaní, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom nie je v súlade s § 132 O.s.p. z dôvodu, že súd prvého stupňa vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že súd opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli za konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa založil na vadnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O.s.p..

Z obsahu spisu a odôvodnenia preskúvaného rozsudku vyplýva, že dňa 19.10.2009 mala žalovaná podpísať listinu označenú ako Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku č. 1493825. Žalovaná na pojednávaní dňa 22.8.2012 namietla, že podpísala označenú Dohodu a uviedla, že o nej nemala vedomosť až do doby, kým ju jej nedoručil súd (č.l. 40, 41). V písomnom podaní zo dňa 7.9.2012 namietla premlčanie uplatneného nároku žalobcu a opätovne tvrdila, že žalobcom predloženú Dohodu o uznaní záväzku a ani o splátkach nepodpisovala (č.l. 45).

Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru, že Dohoda je neplatným právnym úkonom pre jej rozpor s ustanovením § 558 Občianskeho zákonníka, je jeho záver v kontexte vyššie uvedeného predčasného, pokiaľ sa dôsledne nevysporiadal práve s tvrdením žalovanej, že spornú Dohodu nepodpísala a teda, že neučinila ani úkon uznania dlhu. V tomto smere je odôvodnenie preskúvaného rozsudku nedostatočné a kontradiktórne (vzhľadom na skutkové zistenie, že obsah označenej zmluvy a Dohody žalovanej nebol známy, pretože žalovaná mala len vedomosť o tom, že jej brat mienil uzavrieť úverovú zmluvu na základe ňou poskytnutých osobných údajov). Súd prvého stupňa sa totiž neriadil dôsledne ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany, musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu výsledkov konania, pri vydaní ktorého musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku.

Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami na jednej strane a jeho právnym záverom na strane druhej. Rozsudok s takto nedostatočným odôvodnením znemožňuje žalobcovi i žalovanej právne relevantným spôsobom reagovať na právne závery súdu prvého stupňa, preto takýmto postupom im bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo je podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. vždy dôvod na zrušenie rozsudku odvolacím súdom.

Vzhľadom na túto vadu konania a tiež z dôvodu, že napadnutý rozsudok spočíva na vyššie uvedenom nesprávnom právnom posúdení, odvolací súd ho zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) a f) O.s.p. a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (odsek 2 tohto zákonného ustanovenia).

Úlohou súdu prvého stupňa po vrátení veci bude vysporiadať sa s doposiaľ neobjasnenými skutkovými otázkami, na ktoré odvolací súd poukázal v tomto rozhodnutí, vyhodnotením všetkých vykonaných dôkazov vyvodiť skutkový záver ohľadne existencie sporného jednostranného úkonu uznania dlhu, následne opätovne vo veci rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť tak, aby malo všetky náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a mohlo byť predmetom odvolacieho prieskumu. Pri rozhodovaní prihliadnuť na všetky skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, ako aj na skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné (§ 153 O.s.p. v spojení s ust. § 132 O.s.p.), v intenciách vyššie uvedeného prihliadnuť na vzájomné vzťahy jednotlivých, do úvahy pripadajúcich argumentov strán a ich úlohu vyvážiť s ohľadom na špecifiká danej kauzy a na posudzovaný právny vzťah i vyššie citované všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch v spojení s ustanoveniami, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (ako správne učinil súd prvého stupňa).

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č.757/2004 Z. z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.